

Орлова К. Є.,

аспірант, Житомирський
державний технологічний
університет, Україна

Orlova K.E.,

graduate, Zhytomyr state
technological university, Ukraine

**ДІАГНОСТИКА ЙМОВІРНОСТІ
БАНКРУТСТВА ПІДПРИ-
ЄМСТВ ДОБУВНОЇ ПРОМИС-
ЛОВОСТІ ЖИТОМИРЩИНИ**

**BANCRUPTCY PROBABILITY
DIAGNOSTICS OF
THE ZHYTOMYR REGION
EXTRACTIVE INDUSTRY
ENTERPRISES**

Проведено діагностику ймовірності банкрутства підприємств добувної промисловості Житомирської області. Визначено ключові проблеми діяльності.

The diagnostics of the bankruptcy probability of the Zhytomyr region extractive industry enterprises is held. The key activity problems are defined.

Кризовий стан вітчизняної економіки в цілому та окремих її галузей зумовлений дією низки внутрішніх і зовнішніх факторів. Спад виробництва, нестача обігових коштів, погіршення майнового потенціалу призвели до суттєвого погіршення стану підприємств добувної промисловості Житомирської області. За таких умов об'єктивна оцінка міри наближення до банкрутства суб'єктів господарювання зазначеної галузі набуває особливої актуальності.

Варто відзначити, що не всі моделі діагностики банкрутства є придатними до використання у вітчизняних умовах, оскільки сформовані науковцями на основі практики господарювання закордонних підприємств, яка істотно відрізняється від такої в умовах України. Більш адаптованими, на нашу думку, до вітчизняної економіки є модель Альтмана та модель Терещенка. Проте відмітимо, що дослідження ймовірності банкрутства у динаміці навіть з використанням неадаптованих моделей дозволяє ідентифікувати кризові процеси у діяльності підприємств.

Для аналізу використаємо найпоширеніші у сучасній практиці моделі: коефіцієнт Бівера [1, с. 134], модель Альтмана, модель Спрінгейта, модель Таффлера [2, с. 23—26] та показник вітчизняного вченого О. Терещенка [3, с. 68—74]. Результати проведеної діагностики відображено у табл. 1.

На основі розрахованих автором даних можемо побачити, що проведена діагностика ймовірності банкрутства (табл. 1) свідчить про невтішні результати аналізу підприємств. Так, кольором виділено ті значення моделей, що свідчать про низьку ймовірність банкрутства. Відтак, можна побачити, що відносно позитивні перспективи стійкого існування мають лише три підприємства з до-

сліджуваної групи, а саме філія «Іршанський ГЗК ПрАТ «Кримський титан», ПАТ «Малинський каменедробильний завод» і ПрАТ «Пинязевицький кар'єр».

Таблиця 1

**ДІАГНОСТИКА ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВ
ДОБУВНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ***

Підприємство		Коефіцієнт Бівера		Модель Альтмана		Модель Спрінгейта		Модель Тафлера		Модель Терещенка	
		2009	2011	2009	2011	2009	2011	2009	2011	2009	2011
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ймовірність банкрутства	Висока	< 0,2		< 1,8		< 0,862		< 0,2		< -0,8	
	Низька	> 0,2		> 3,0		> 0,862		> 0,3		> 0,51	
Динаміка		↑		↑		↑		↑		↑	
Філія Іршанський ГЗК		0,02	-0,14	3,0	2,9	0,4	0,1	0,4	0,4	1,7	0,8
ПАТ «Малинський каменедробильний завод»		-0,2	0,1	3,8	4,9	0,6	1,2	0,4	0,5	1,2	2,5
ПАТ Овруцький ГЗК «Кварцит»		-0,1	-0,1	-0,1	-0,4	-0,7	-0,7	0,2	0,2	-3,9	-4,0
ПрАТ «Пинязевицький кар'єр»		-0,1	-0,02	2,5	3,9	0,2	0,6	0,3	0,5	1,8	3,4
ПАТ «Ігнатпільський кар'єр»		-0,3	-0,17	0,7	0,6	-1,2	-1,4	0,3	0,4	-3,1	-2,9
ПАТ «Ушицький комбінат будівельних матеріалів»		-0,2	-0,5	6,8	9,4	1,7	2,2	0,8	1,1	3,0	5,7
ВАТ «Лезниківський кар'єр»		-0,04	-0,25	4,1	4,2	0,1	-0,1	0,4	0,5	0,7	-0,2
ПрАТ «ТНК «Граніт»		-0,3	-0,2	1,6	3,0	-1,7	-1,4	0,5	0,6	-1,8	-1,4
ПАТ «Коростишівський гранітний кар'єр»		-0,6	-	3,7	0,8	-0,01	-0,4	0,4	0,4	0,1	-0,1
ВАТ «Коростишівський кар'єр»		-0,1	-0,2	1,6	1,1	0,2	-0,3	0,3	0,3	-0,8	-1,3

* розраховано автором на основі даних фінансової звітності [4]

За більшістю моделей зазначені підприємства характеризуються низькою ймовірністю банкрутства. Два досліджуваних підприємства — ПАТ «Овруцький ГЗК «Кварцит» і ВАТ «Коростишівський кар'єр» — характеризуються негативною оцінкою за усіма запропонованими до розгляду моделями, а отже, на нашу думку, потребують негайних антикризових заходів для забезпечення подальшого функціонування.

Вважаємо, що основними причинами відмічених кризових тенденцій є відсутність власних засобів для забезпечення господарської діяльності, високий ступінь зносу обладнання, недостатність фінансових ресурсів, високий рівень витрат як виробничої, так і господарської діяльності в цілому.

Література

1. *Іванюта С. М.* Антикризове управління: Навчальний посібник / Іванюта С. М. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 288 с.
2. *Салига С. Я.* Антикризове фінансове управління підприємством: Навчальний посібник / [Салига С. Я., Ляшенко Є. І., Дацій Н. В. та ін.]. — К.: Центр навчальної літератури, 2005. — 208 с.
3. *Терещенко О. О.* Управління фінансовою санацією підприємств: Підручник / О. О. Терещенко. — К.: КНЕУ, 2006. — 552 с.
4. <http://www.smida.gov.ua/> — офіційний сайт державної установи «Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України».

Павлова В. А.,
д-р екон. наук, професор,
Дніпропетровський університет
імені Альфреда Нобеля

Pavlova V.,
Phd,
Alfred Nobel University

ПРО СИСТЕМУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Розглянуто систему економічної безпеки, що передбачає її забезпечення на рівні держави, регіону, відповідної сфери економічної діяльності і підприємства.

ABOUT THE ECONOMIC SECURITY SYSTEM

The system of economic security that provides its software on the state level, regional and corresponding areas of economic activity and enterprise is considered.

Діяльність підприємства пов'язана з безліччю загроз в умовах підвищеного ризику. Зниження рівня ризику є виправданим для